РЕШЕНИЯ

РЕШЕНИЕ НА КОМИСИЯТА

от 20 юли 2010 година

относно парафискалната такса за популяризиране на виното, прилагана от Португалия, C 43/04 (ex NN 38/03)

(нотифицирано под номер C(2010) 4891)

(само текстът на португалски език е автентичен)

(2011/6/ЕС)

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) ([1]), и по-специално член 108, параграф 2, алинея първа от него,

като покани заинтересованите страни да представят мненията си в съответствие с посочените по-горе разпоредби ([2]),

като има предвид, че:

I. ПРОЦЕДУРА

(1) Вследствие на жалба, с писмо от 20 януари 2003 г. Европейската комисия направи запитване до португалските власти относно парафискалната такса, предназначена „за популяризиране на виното“, която се събира от Института за лозата и виното, както и за мерките, финансирани с приходите от тази такса.

(2) Постоянното представителство на Португалия към Европейския съюз отговори на Комисията с писмо от 14 март 2003 г. В отговор на въпросите, зададени от службите на Комисията, с факс от 14 май и 22 декември 2003 г. беше изпратена допълнителна информация с писма от 4 август 2003 г., 2 септември 2003 г., 24 февруари 2004 г. и 15 юли 2004 г.

(3) Тъй като прилагането на въпросния механизъм е започнало през 1995 г. без предварително разрешение от страна на Комисията, той е вписан в регистъра на помощите, за които не е представено уведомление. Наистина мерките, които Португалия изпълнява, са нови помощи, за които Комисията не е уведомена и поради това са неправомерни по смисъла на член 1, буква е) от Регламент (ЕО) № 659/1999 на Съвета от 22 март 1999 г. за установяване на подробни правила за прилагането на член 93 ([3]) (настоящ член 108 от ДФЕС).

(4) С писмо от 6 декември 2004 г. [C(2004) 4522] Комисията уведоми Португалия за решението си да открие официална процедура по разследване, предвидена в член 108, параграф 2 на ДФЕС по отношение на тази помощ. Решението на Комисията за откриване на процедурата беше публикувано в *Официален вестник на Европейския съюз* ([4]). Комисията покани заинтересованите страни да представят своите мнения по разглежданата мярка.

(5) Португалските власти представиха своите мнения с писма от 11 и 13 януари 2005 г. Те допълниха отговора си с писмо от 24 май 2006 г. Комисията не е получила мнения от трета заинтересована страна.

II. ОПИСАНИЕ НА ПОМОЩТА

(6) В тази глава са изложени накратко контекстът и основните значими факти, свързани с разглежданите в настоящото решение мерки. Подробностите по тези факти са изложени в решението за откриване на процедурата, посочена в съображение 4 по-горе.

1. Институт за лозата и виното

(7) Институтът за лозата и виното (ИЛВ) е публичен орган, създаден през 1986 г. с цел да гарантира контрола и общата координация на лозаро-винарския сектор в Португалия. Съгласно разпоредбите на Наредба-закон № 99/97 от 26 април 1997 г. „*Основен закон на Института за лозата и виното*“ ([5]), той има общи функции за подпомагане, изследване, контрол, наблюдение и популяризиране на производството и предлагането на пазара на вино и производни продукти и за тази цел разполага с административна и финансова независимост.

([1]) Считано от 1 декември 2009 г., член 87 и член 89 от Договора за ЕО стават член 107 и член 108 съответно от ДФЕС. Двете серии разпоредби по същество са идентични. За нуждите на настоящото решение позоваванията на член 107 и член 108 следва да се разбират евентуално като отнасящи се за член 87 и 88 съответно от Договора за ЕО.

([2]) ОВ C 92, 16.4.2005 г., стр. 12.

([3]) ОВ L 83, 27.3.1999 г., стр. 1.

([4]) Вж. бележка под линия 2.

([5]) Наредба-закон № 99/97 от 26 април 1997 г. (DR № 97 I-A, 26.4.1997)

(8) Този орган развива дейности, отредени от националното и общностното законодателство във връзка с лозарския сектор, и по-специално, това е националният орган, определен от португалската държава ([6]) да отговаря за контрола върху спазването на общностните разпоредби относно лозаро-винарския сектор ([7]), съгласно параграф 1 от член 72 от Регламент (ЕО) № 1493/1999 на Съвета от 17 май 1999 г. относно общата организация на пазара на вино.

(9) Измежду своите задачи, свързани с общата координация на лозаро-винарския сектор, ИЛВ развива два вида дейности:

— дейности, насочени основно към вината и лозаро-винарските продукти, произвеждани в Португалия, а именно функциите, свързани с кадастъра и лозарското наследство, както и с одита на системите за качество и сертификацията на качествените вина, произведени в определени райони (КВПОР) и на регионалните вина (средно 2,8 % от бюджета на ИЛВ), и

— дейности, които са предназначени, без разлика, за вината и лозаро-винарските продукти, произхождащи от Португалия и за тези, произхождащи от други държави-членки или от трети държави и които се продават в Португалия, а именно дейностите по управлението и координацията на пазара на виното, контрола и наблюдението на лозарския сектор съгласно националното и общностното законодателство (дейности, които изразходват почти целия бюджет на ИЛВ).

(10) ИЛВ действа също и като доставчик на някои услуги на трети лица, а именно: (i) организиране и популяризиране на дейности, свързани с обучението за икономическите оператори, браншовите и междубраншовите организации в лозарския сектор и за служителите на ИЛВ; (ii) предоставя на разположение на икономическите субекти от сектора складов капацитет от инфраструктурата на ИЛВ, и (iii) предоставя услуги от лабораторията на ИЛВ, както и обучение на собствения си персонал и на други оператори в лозаро-винарския сектор (финансирано в голяма степен от общностни и национални програми за подпомагане).

2. **Мерки за популяризиране на виното**

(11) ИЛВ осигурява също и организацията на популяризиране на виното. Това се изразява в осигуряване на подкрепа за представителните междубраншови асоциации в лозаро-винарския сектор, които предвиждат да развиват дейности, свързани с популяризиране и рекламата на вино и винарски продукти. Тази подкрепа се финансира с част от постъпленията от приходите от таксата за популяризиране върху националните и вносните продукти, чийто процент се определя годишно от португалските власти, които същевременно установяват критериите за подбор на икономическите субекти, получаващи тази подкрепа ([8]).

(12) От 1997 г. подкрепата за общото популяризиране на виното и лозаро-винарските продукти се предоставя с открита конкурсна процедура на една португалска представителна междубраншова асоциация в лозаро-винарския сектор, наречена *Viniportugal*. И така, бидейки единствен кандидат от 1997 г. насам, Viniportugal е единственият бенефициер на цялата парафискална такса, предназначена за такива цели.

(13) Ставката на таксата е предназначена за финансиране на два различни вида кампании за популяризиране:

— първо, кампании за общо популяризиране на виното и лозаро-винарските продукти в Португалия без позоваване на произхода;

— кампании за популяризиране на португалското вино и лозаро-винарски продукти на територията на други държави-членки и трети държави.

2.1. *Общо популяризиране на виното в Португалия*

(14) По отношение на кампаниите за общо популяризиране на виното в Португалия португалските власти твърдят, че Viniportugal осъществява функции, свързани с подкрепата и извършването на дейности за популяризиране на виното и лозаро-винарските продукти като популяризиране на културни и научни дейности, свързани със сектора на виното. В този контекст Viniportugal популяризира културата на виното чрез организирането на панаири и изложения на този специалитет, публикации в същата област, дейности по представянето и разпространяването, както и чрез рекламни кампании поради очакването, че популяризирането на виното по принцип влияе пряко върху консумацията му в Португалия.

(15) Португалските власти отбелязват, че във всички случаи осъществяваните от Viniportugal насърчителни и рекламни дейности не целят да разубеждават потребителите да купуват винарски продукти от други държави-членки или да омаловажават тези продукти. Също така това не носи полза на дадена марка на конкретно предприятие или на отделен производител.

([6]) Вж „Списък на националните органи, отговарящи за контрола върху спазването на общностните разпоредби в лозаро-винарския сектор “(ОВ C 46, 19.2.1999 г., стр. 169).

([7]) ОВ L 179, 14.7.1999 г., стр. 1.

([8]) Тази ставка бе 25 % през 1997 г.; 25 % през първото шестмесечие на 1998 г. и 30 % през второто шестмесечие на 1998 г.; 35 % през първото шестмесечие на 1999 г. и 40 % през второто шестмесечие на 1999 г.; 45 % през 2000 г.; 45 % през 2001 г.; 25 % през 2002 г.; 27,5 % през 2003 г.; 30 % през 2004 г.; 30 % през 2005 г.

(16) Основната цел на рекламните кампании на национално ниво е да привлекат младите хора от двата пола сред възрастните потребители към здравословна консумация на вино като алтернатива на бирата и другите алкохолни напитки.

(17) Viniportugal насърчава също и публикуването на книги, проспекти и практически ръководства за виното с цел да се популяризира културата на виното; асоциацията сключва договори с висше учебни заведения за популяризиране на обучението на професионалисти в областта на виното и ресторантьорството; подпомага португалската асоциация на сомелиерите с цел подобряване качеството на вината, които се сервират на публични места и гарантиране на познаването на качествата на виното по принцип; и накрая, Viniportugal насърчава умерената и отговорна консумация на вино, като си сътрудничи със здравните институции чрез организирането на семинари за борба с високите нива на алкохол в кръвта и за безопасност по пътищата и чрез предложение за кодекс на добрите практики в рекламата на виното, с цел популяризиране на виното по достоен начин и предотвратяване на популяризирането на употребата на алкохол преди юношеска възраст. Португалските власти представиха и рекламни извадки, които доказват спазването на посочените принципи.

2.2. *Популяризиране на португалското вино на пазарите на други държави-членки и трети държави*

(18) От друга страна, относно кампаниите за популяризиране на португалското вино и лозаро-винарски продукти на територията на други държави-членки и на трети държави, португалските власти посочват, че дейностите, развивани на пазарите на други държави-членки и на трети държави, целят популяризирането на португалските вина и се конкретизират в публикуването на рекламни обяви в специализирани списания, разпространяването на *Newsletters*, участието в специализирани изложения и насърчаването на посещения в Португалия на журналисти, специализирани в тази област. Те гарантират, че кампаниите нямат за цел да разубеждават потребителите да купуват продукти на други държави-членки или да дискредитират въпросните продукти, и че това не носи полза на конкретно предприятие или на отделен производител. В тази връзка португалските власти приведоха примери и мостри от рекламни кампании в специализираната чуждестранна преса.

3. **Свързани с обучението мерки**

(19) ИЛВ отговаря за насърчаването и осъществяването на дейности, свързани с техническото обучение и с повишаване на информираността на икономическите субекти в лозаро-винарския сектор, с цел да се гарантира качеството на вината и лозаро-винарските продукти. В периода 1997—2002 г. бяха организирани различни обучения за служителите на ИЛВ (1 449 служители), за други държавни служители и в по-малка степен (135 служители) за операторите в сектора.

(20) Португалските власти подчертават, че разходите за организираните от ИЛВ обучения през този период, с изключение на едно обучение от общ интерес - „*Sistema de Informaçao e Gestão Vitivinícola - 2000*“ (Система за лозаро-винарска информация и управление - 2000), възлизащо на 367,12 EUR, са били изцяло поети от програмите за подпомагане на модернизирането на селскостопанските и горските структури (PAMAF) 6 и от програма Агро/Мярка 7, и двете съфинансирани от Европейския социален фонд. Те уточняват, че поради това не се е наложило нито ИЛВ, нито икономическите субекти да участват във финансирането на тези обучения.

4. **Такса за популяризиране на виното**

(21) Анализираната мярка касае използването на приходите от една парафискална такса, която Институтът за лозата и виното (за по-кратко ИЛВ) събира от операторите в сектора от 1995 г. ([9]) насам. Таксата има за цел да осигури на този публичен орган достатъчно средства за осъществяването на задачите, свързани с коо рдинацията в лозаро-винарския сектор в Португалия, които представляват над 62 % от бюджета за функционирането на ИЛВ.

(22) Съгласно член 1, параграф 1 от *Decreto-Lei 119/97* (Наредба-закон 119/97), вината и лозаро-винарските продукти от националната територия, както и продуктите от внос, които се предлагат на пазара в Португалия, се облагат с такса за популяризиране, която представлява компенсация за услугите, предоставени от ИЛВ във връзка с общото популяризиране и общата координация на сектора, или Азорските острови и Мадейра - от съответните регионални служби.

(23) Таксата за популяризиране се прилага не само за лозаро-винарските продукти, които са произведени и се предлагат на пазара в Португалия, но и за тези, които са произведени в Португалия и предлагат на пазара или в други държави-членки, или в трети държави (износ), както и за лозаро-винарските продукти, произхождащи от други държави-членки или трети държави, които се предлагат на пазара в Португалия (внос).

(24) Сумата, която трябва да се плати, се определя всяка година от компетентните органи на Министерство на земеделието. Тази сума варира в зависимост от това дали продуктът е разфасован или не, както и от вместимостта на съда ([10]).

([9]) Такса, установена с Наредба-закон 137/95 от 14 юни 1995 г. (DR № 136 I-A, 14.6.95), изменена с Наредба-закон 119/97 от 15 май 1997 г. (DR № 112 I-A, 15.5.97)

([10]) За 2002 г. Наредба № 1428/2001 от 15 декември 2001 г. установява следния размер: за продукти, опаковани в съдове с капацитет от 60 литра или по-малко: между 0,0034 EUR/брой, ако вместимостта е 0,25 л или по-малко, и 0,0135 EUR/л, ако вместимостта е 2 л или повече; от друга страна, за продуктите, продавани на търговците на дребно на потребителите, за износ или за пряка продажба от производителя, които са опаковани по друг начин, между 0,0034 EUR/брой, ако вместимостта е 0,25 л или по-малко, и 0,0135 EUR/л ако вместимостта е над 1 л.

(25) Приходите от таксата за популяризиране са предназначени, въпреки наименованието ѝ, на първо място - за финансиране на услугите, свързани с общата координация на винарския сектор, които се осъществяват от ИЛВ, и на второ място – за дейностите, свързани с популяризирането на виното и лозаро-винарските продукти.

АРГУМЕНТИ, ПРИВЕДЕНИ ОТ КОМИСИЯТА ПРИ ОТКРИВАНЕТО НА ОФИЦИАЛНАТА ПРОЦЕДУРА ПО РАЗСЛЕДВАНЕ

(26) При откриването на процедурата Комисията счете, че при упражняването на дейностите, свързани с общата координация на лозаро-винарския сектор, отредени на ИЛВ от националното и общностното законодателство, както и при организирането от него на отпускането на помощ за популяризиране на виното, той действа не само като частен оператор, но и като публичен орган, и че следователно помощта за него не е държавна (вж точка 66 от решението за откриване на процедурата).

(27) По отношение на дейностите на ИЛВ като доставчик на определени услуги на трети страни съгласно пазарните условия (вж по-горе съображение 15), не е имало икономическо предимство за ИЛВ поради позицията му на пазара и следователно липсва и държавна помощ по отношение на него (вж точка 70 от решението за откриване на процедура).

(28) Въз основа на информацията, с която разполага, Комисията счете също така, че не е имало икономическо предимство, и следователно помощ в полза на Viniportugal. Тази междубраншова асоциация е само доставчик на услуги, който е бил избран да предоставя такива услуги съгласно обективни критерии и чрез открита, прозрачна и недискриминационна процедура (вж точка 87 от решението за откриване на процедура).

(29) На етапа на откриване на процедурата по разследване обаче Комисията е счела, че е имало държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 от ДФЕС в полза на икономическите оператори във сектора на виното относно финансирането на кампании за популяризиране и реклама на виното и лозаро-винарските продукти (вж точка 80 от решението за откриване на процедура).

(30) По отношение на дейностите, свързани с обучението, Комисията също е счела, че е налице държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 от ДФЕС (вж точки 79 и 80 от решението за откриване на процедурата).

(31) Комисията е открила процедурата, предвидена в член 108, параграф 2 от ДФЕС, защото е имала съмнения относно съвместимостта на тези два вида помощи с вътрешния пазар.

(32) И така по отношение на подпомагането на рекламата на португалско вино на пазара на други държави-членки и на трети държави, на етапа на откриване на процедурата Комисията не е имала достатъчно информация, позволяваща ѝ да заключи, че тези кампании, въпреки че упоменават произхода на вината, предават само информация за обективните характеристики на съответните продукти и не съдържат субективни твърдения относно качеството на продуктите, което се основава единствено на произхода им (вж точка 119 от решението за откриване на процедурата).

(33) По отношение финансирането на помощите за популяризиране и обучение, съгласно практиката на Съда, Комисията счете, че помощ за националните производители може да се финансира от парафискални такси, налагани и върху вноса на същия продукт от производителите в другите държави-членки само доколкото бъдат осигурени гаранции, че те ще могат да ползват тези предимства по същия начин като националните производители. Но на етапа на откриването на процедурата Комисията не разполагаше с достатъчно информация, която да ѝ позволи да заключи, че в конкретния случай не е имало дискриминация между националните продукти и вносните такива. Тоест, тя не е могла да заключи, че продуктите, произхождащи от други държави-членки, които също е трябвало да платят таксата, са ползвали по същия начин и в същата степен като националните продукти всички предимства, произтичащи от таксата (вж точка 135 от решението за откриване на процедура).

(34) И така Комисията поиска от португалските власти да предоставят всякаква информация, която би била полезна за оценяването на въпросните мерки, конкретно по повод на недискриминационния характер на метода на финансиране на разглежданите помощи (тоест, помощите за популяризиране и реклама на виното и лозаро-винарските продукти, както в Португалия, така и на територията на други държави-членки и трети държави) и на обективния характер на рекламните кампании, осъществени на пазарите на държави-членки и трети държави.

(35) Това решение се ограничава до разследването на прилагането на парафискалната такса от момента на влизането ѝ в сила до 31 декември 2006 г., датата на влизането в сила на новите Основни насоки на Общността за държавните помощи за земеделския и горския сектор за периода 2007—2013 г., без да се засяга позицията, която Комисията ще вземе относно прилагането на таксата за популяризиране след тази дата.

III. **МНЕНИЯ, ПРЕДСТАВЕНИ ОТ ПОРТУГАЛИЯ**

(36) Вследствие решението за откриване на процедура съгласно член 108, параграф 2 от ДФЕС, португалските власти изпратиха своите мнения с писма от 11 и 13 януари 2005 г. Те допълниха отговора си с писмо от 24 май 2006 г.

1. **Помощи за обучение**

(37) По отношение на помощите за обучение португалските власти уточниха следните факти:

(38) Между 1997 г. и 2000 г. ИЛВ е предприел дейности, свързани с обучението, във връзка с основни въпроси на лозаро-винарския сектор в Португалия, насочени главно към служители на ИЛВ и на други държавни органи, и в по-малка степен към представители на лозаро-винарския сектор.

(39) Разходите за всички насърчавани и приключени дейности от ИЛВ през въпросния период са изцяло поети от „програмите за подпомагане на модернизирането на селскостопанските и горските структури“ (PAMAF) 6 и от програма „Агро/Мярка 7“, която е отчасти финансирана от Общността – Европейски социален фонд (ЕСФ), и отчасти на национално равнище – чрез „плана за инвестиции и разходи за развитието на централната администрация“ (PIDDAC).

(40) Единствената дейност през въпросния период, разходите за която са били реално покрити от бюджета на ИЛВ е обучението от общ интерес „*Sistema de Informação e Gestão Vitivinícola 2000*“, проведено през 2000 г., на обща стойност от 367,12 EUR, насочено към служителите на регионалните отдели за селско стопанство (регионалните служби на Министерство на земеделието) и служителите на регионалните комитети по лозарство, които са компетентните органи за гарантирането на автентичността и качеството на вината от конкретни райони.

(41) И накрая португалските власти считат за необходимо да подчертаят, че поради незначителните разходи за тази дейност – само 367,12 EUR – влиянието върху конкуренцията на вътрешен пазар е незначително, или поне *de minimus*.

2. **Помощи за популяризиране и реклама на португалското вино на пазарите на други държави-членки и трети държави.**

(42) По отношение на съмненията, изразени от Комисията по повод подпомагането на рекламата на португалско вино на пазара на други държави-членки и трети държави, португалските власти предоставиха следната информация:

(43) Дейностите на Viniportugal, свързани с популяризирането и рекламата в Португалия и на територията на други държави-членки и трети държави, са от общ характер и нямат за цел популяризирането на определени предприятия или отделни производители.

(44) Тези кампании не целят да дискредитират лозаро-винарските продукти на други държави-членки и не би следвало да разубеждават потребителите да купуват лозаро-винарски продукти, произхождащи от други държави-членки; те съответстват на приложимото общностно законодателство (именно законодателството относно етикетирането, представянето и рекламата на хранителните продукти). Следователно рекламните дейности на Viniportugal в други държави-членки на Европейския съюз и в трети държави спазват отрицателните критерии, установени в параграфи 18—30 на Основните насоки на Общността, приложими за държавните помощи за рекламата на продуктите, изброени в Приложение I към Договора за ЕО, и на някои продукти, които не фигурират в Приложение I ([11]) (наричани по-нататък „Основни насоки за държавните помощи за рекламата“), които са в сила по време на прилагането на въпросната помощ.

([11]) ОВ C 252, 12.9.2001 г., стр. 5.

(45) Също така тези дейности изпълняват положителните критерии, изложени в параграф 31 и следващи Основните насоки за държавните помощи за рекламата. В действителност тези дейности целят да запознаят потребителите в други държави-членки с португалските вина, улеснявайки по този начин развитието на дейностите в португалския сектор на лозарството, по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от ДФЕС.

(46) Кампаниите на Viniportugal извън Португалия целят да направят публично достояние основните характеристики на португалското вино, приканвайки консуматорите в други държави-членки и трети държави да опитат тези продукти, с които те не са запознати. Кампаниите не съдържат никакви субективни твърдения относно качеството на продуктите, основаващи се единствено на техния произход, което е в съответствие с Основните насоки за държавните помощи за рекламата.

(47) Следователно португалските власти заявяват, че рекламните дейности на Viniportugal в други държави-членки на Европейския съюз, както и тези в трети държави трябва да се считат за съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 буква в) на ДФЕС и на Основните насоки за държавните помощи за рекламата.

(48) В подкрепа на своето становище португалските власти представят примери и извадки от рекламни кампании в чуждестранната специализирана преса.

3. **Финансиране на кампаниите за популяризиране и реклама на португалското вино в други държави-членки и в трети държави**

(49) По отношение на съмненията, изказани от Комисията спрямо финансирането на кампаниите за популяризиране и реклама на вино в други държави-членки и в трети държави, португалските власти изтъкват, че за периода 1997—2005 г. постъпленията от събирането на таксата върху продуктите, произхождащи от други държави-членки представляват едва 15 % от общите постъпления от тази такса.

Годишни постъпления от събирането на таксата за популяризиране на виното (Средногодишно за 1998—2005 г. ([12]))

Произход	Сума (EUR)	%
Национални вина и лозаро-винарски продукти	7 327 957	85 %
Вина и лозаро-винарски продукти от други държави-членки и трети държави	1 293 169	15 %
Общо средногодишни постъпления (1998—2005)	8 621 126	100 %

([12]) Макар режимът на помощи, създаден с Decreto-Lei № 119/97, да е влязъл в сила едва през второто полугодие на 1997 г., Viniportugal започва да развива промоционални и рекламни дейности чак през 1998 г. Следователно само приходите, получени от ИЛВ от 1998 г. нататък, ще бъдат взети предвид за целите на настоящото решение.

(50) В този контекст португалските власти считат, че вносните продукти допринасят само за плащането на част от осъщественото в Португалия общо популяризиране на виното и лозаро-винарските продукти, която е в полза и на националните продукти, и на тези произхождащи от други държави-членки. Също така според португалските власти останалата част от финансирането на общото популяризиране се осигурява от частта от облагането на националните продукти, които ползват в същата степен предимствата, произтичащи от тях. От друга страна португалските власти уточняват, че средните разходи за общо популяризиране на виното и лозаро-винарските продукти са много по-високи, отколкото частта от сумата, отпусната на Viniportugal, която е получена от таксата за популяризиране, начислявана върху продуктите на други държави-членки. Според португалските власти отпусканата годишно помощ на Viniportugal за въпросния период представлява между 25 % и 45 % от приходите от таксата за популяризиране на виното (вж по-горе съображение 15). Само 15 % от тази сума се формират от събраната такса от продукти, внос от други държави-членки. Колкото до останалите 85 %, те са от приходите от таксата върху националните продукти ([13]). Следователно дейността на Viniportugal се финансира най-вече от постъпленията от събраната такса върху националните продукти.

(51) Португалските власти добавят, че през същия този период разходите на Viniportugal за акциите, свързани с общото популяризиране на виното в Португалия, представляват средно 32 % от разходите на тази асоциация.

Разходи на Viniportugal (средно годишно за 1998 – 2005 ([14]))

Акции	Сума (EUR)	%
Промоционални и рекламни акции в други държави-членки и трети държави	1 119 293	68 %
Акции за общо популяризиране в Португалия	525 698	32 %
Общо средни разходи годишно (1998—2005)	1 644 991	100 %

(52) Като се има предвид, че приносът на таксата върху продуктите от други държави-членки за дейностите на Viniportugal представлява едва 15 % от общите приходи на асоциацията от таксата за популяризиране, португалските власти заключават, че следователно той се ограничава до финансирането само на част от разходите за акциите за общо популяризиране, осъществени от Viniportugal в Португалия.

(53) Тези акции, които според португалските власти могат да бъдат от полза както за националните продукти, така и за внесените такива от други държави-членки, от една страна са финансирани от таксата върху продуктите на други държави-членки, а от друга, от таксата върху националните продукти.

(54) Останалата част от таксата, събрана върху националните продукти - за дейността на Viniportugal, е предназначена за финансиране на всички акции за популяризиране и реклама на португалските вина в други държави-членки и в трети държави, бидейки по този начин единственият източник за финансиране на тези дейности.

(55) В заключение португалските власти заявяват, че няма дискриминация между националните вина и лозаро-винарски продукти и произхождащите от други държави-членки, доколкото i) и едните и другите допринасят за финансирането на дейностите, свързани с общото популяризиране на виното и лозаро-винарските продукти в Португалия, и доколкото тези дейности са в полза и на националните продукти и на внасяните от други-държави-членки; ii) промоционалните и рекламните кампании, осъществявани от Viniportugal в други държави-членки и в трети държави, които носят полза изключително за португалското вино, са изключително финансирани с част от постъпленията от събраната такса върху националните вина и лозаро-винарски продукти.

(56) Според португалските власти механизмът на финансиране на въпросните помощи следва да се счита съвместим с членове 107 и 110 на ДФЕС.

IV. ПРЕЦЕНКА

1. Наличие на помощ по смисъла на член 107, параграф 1 от ДФЕС

(57) Членове 107—109 от ДФЕС са приложими за производството на продукти от лозаро-винарския сектор и търговията с тях по силата на член 71 от Регламент (ЕО) № 1493/99 ([15]) относно общата организация на пазарите на тези продукти.

([13]) Като пример, ако през 2002 г. 25 % от посочените постъпления от таксите са предназначени за популяризиране, и средно едва 15 % от тези постъпления идват от събирането на таксата за продуктите на други държави-членки, участието на тези продукти във финансирането на промоционални и рекламни акции през 2002 г. представлява само 3,75 % от общите приходи от таксата.

([14]) Доколкото мярката или режима на помощи, установен от Decreto-Lei № 119/97, влиза в сила едва през второто шестмесечие на 1997 г., Viniportugal е започнал действителното развитие на промоционални и рекламни дейности едва през 1998 г.

([15]) Отменен с Регламент (ЕО) № 479/2008 на Съвета от 29 април 2008 г. относно общата организация на пазара на вино, ОВ L 148, 6.6.2008 г., стр. 1.

(58) Съгласно член 107, параграф 1 от ДФЕС, освен когато е предвидено друго в Договора, всяка помощ, предоставена от държава-членка или чрез ресурси на държава-членка, под каквато и да било форма, която нарушава или заплашва да наруши конкуренцията чрез поставяне в по-благоприятно положение на определени предприятия или производството на някои стоки, доколкото засяга търговията между държавите-членки, е несъвместима с вътрешния пазар.

(59) За попадането на дадена мярка в приложното поле на член 107, параграф 1 от ДФЕС трябва да бъдат кумулативно изпълнени следните четири условия: 1) мярката трябва да се финансира от държавата или с държавни средства, 2) тя трябва да касае избирателно определени производствени предприятия или сектори, 3) тя трябва да включва икономическо предимство за предприятията бенефициери, 4) тя трябва да засяга търговията в рамките на Общността и да нарушава или да представлява заплаха от нарушаване на конкуренцията.

(60) В решението за откриване на официалната процедура по разследване Комисията изразява съмнения по следните въпроси: първо, относно съвместимостта на мерките за популяризиране на пазари на други държави-членки и трети държави с член 107 от ДФЕС; второ, относно съвместимостта на мерките, свързани с обученията, организирани от ИЛВ, с член 107 от ДФЕС; и трето, относно съвместимостта на финансирането чрез парафискалната такса на мерките, свързани с популяризиране на пазарите на други държави-членки и трети държави. Следователно Комисията ограничава своето разследване до тези въпроси.

1.1. *Държавни средства*

(61) Помощите, които са обект на настоящата процедура по разследване, са финансирани чрез парафискална такса, предназначена за популяризиране на виното.

(62) По отношение на въпроса дали приходите от парафискалните такси могат да се разглеждат като държавни средства, следва да се отбележи, че не трябва да се прави никаква разлика по отношение на държавните средства, когато помощта се отпуска директно от държавата и когато помощта се отпуска от държавни или частни организации, които са посочени или създадени от държавата. ([16])

(63) На 15 юли 2004 г. Съдът на Европейските общности в решението си по делото Pearle ([17]) (дело C-345/02) постанови, че задължителните такси, събирани от посреднически орган за всички предприятия в определен професионален сектор, не трябва да се разглеждат като държавни средства, ако са спазени следните четири кумулативни условия:

а) Съответната мярка е определена от професионална организация, която представлява предприятията и работещите в даден професионален сектор, и не служи като инструмент за осъществяване на определена от държавата политика;

б) Така определените цели се финансират изцяло от вноските на предприятията в този сектор;

в) Начинът на финансиране и ставката/сумата на вноските се определят в професионалната организация в сектора, от представители на служителите и работниците, без никаква намеса от страна на държавата.

г) Вноските се използват задължително за финансирането на мярката, без евентуална намеса на държавата.

(64) Мярката, за която е направено уведомление, изглежда не отговаря на всичките тези условия. Таксата, предвидена „за популяризиране на виното“, е установена от португалски орган с наредба-закон (вж. съображение 11), като инструмент за изпълнение на политика, която е определена от португалското правителство, а именно популяризиране на виното. Освен това, португалският орган има възможност, в качеството си на законодател, да се намесва при определянето на финансовите условия за мярката и използването на вноските. В разглеждания случай интервенцията на португалската държава в този смисъл личи ясно от разпоредбите на Наредбите-закони № 137/95 от 14 юни и № 119/97 от 15 май.

(65) Тъй като условията а), в) и г) от решението по случая Pearle не са изпълнени, приходите от така наречената такса за популяризиране следователно се приемат като „държавни средства“.

1.2. *Наличие на селективно предимство*

(66) Следователно има основание да се провери дали анализираният механизъм „нарушава или заплашва да наруши конкуренцията чрез поставяне в по-благоприятно положение на определени предприятия или производството на някои стоки“. Наличието на помощ следва да бъде установено при потенциалните бенефициери на популяризирането на вино и неговото финансиране.

(67) И така, за да представлява помощ по смисъла на член 107, отпуснатата компенсация с държавни средства трябва да носи икономическо предимство, която не би била получена при нормални пазарни условия, и Това предимство трябва да бъде селективно. Критерият за селективност е изпълнен, когато споменатото предимство е предвидено за някои предприятия или за даден сектор на дейност. В разглеждания случай, в който виненият сектор и винарските продукти са ясно определени, това условие следователно е изпълнено.

([16]) Вж решения от 13 март 2001 г. по дело C-379/98, точка 58, и от 20 ноември 2003 г. по дело C-126/01, точка 23.

([17]) Решение на Съда (първо отделение) от 15 юли 2004 г. *Pearle BV, Hans Prijs Optiek Franchise BV u Rinck Opticiens BV* срещу *Hoofdbedrijfschap Ambachtende.*

(68) При откриването на процедурата по разследване Комисията идентифицира като бенефициери икономическите оператори, ползващи се от услугите, предоставени от ИЛВ и Viniportugal. Независимо от въпроса дали финансирането на дейностите на ИЛВ представлява държавна помощ за този орган, поставя се също и въпросът за възможната квалификация като държавни помощи, по смисъла на член 107, параграф 1 от ДФЕС, на услугите предоставени от този орган на винарския сектор. Няма съмнение, че операторите във въпросния сектор (производители, преработватели, търговци на едро, търговци на дребно и др.) са предприятия, упражняващи икономическа дейност.

(69) Съгласно практиката на Съда се приемат именно като помощи интервенциите, които под различна форма облекчават разходите, които обикновено обременяват бюджета на предприятието и които, по този начин, без да бъдат субсидии в точния смисъл на думата, са от същото естество и водят до същия резултат ([18]).

(70) Следователно е важно, на второ място, да се отговори на въпроса дали, и евентуално доколко, дейностите, финансирани с тези „държавни средства“, а именно услугите, предлагани на сектора от ИЛВ и промоционалните кампании, организирани от Viniportugal, представляват икономическо предимство за операторите от сектора.

(71) По отношение на услугите на ИЛВ е уместно да се разбере от една страна дали, и евентуално доколко, ако ги нямаше осигурените от ИЛВ услуги, икономическите оператори от лозаро-винарския сектор в Португалия би трябвало да поемат разходите за тези услуги и дали те представляват разходи, които обикновено обременяват бюджета на предприятието. За тази цел услугите следва да се разделят на три групи:

1.2.1. Услуги на ИЛВ като общ координатор на сектора

(72) Комисията счита, че услугите и дейностите на ИЛВ като общ координатор на лозаро-винарския сектор, и по-специално функциите, свързани с надзора, контрола, сертификацията, одита, управлението на пазарните механизми, са следствие от прилагането на изискванията, установени от общностното и националното законодателство, и като такива те не са нормално обременяващи бюджета на предприятието дейности, а са дейности, които са свързани с основни функции на държавата.

1.2.2. Услуги, свързани с обучението

(73) Все пак по отношение на финансирането на организирането на обученията, от които са могли да се възползват икономическите оператори в сектора, ясно личи, че става въпрос за предимство за тях, защото обучението е дейност, която обикновено натоварва бюджета на предприятията.

([18]) Вж решения от 1 декември 1998 г., *Ecotrade*, C-200/97, Recueil стр. I-7907, точка 34, и от 17 юни 1999 г., *Белгия/Комисия*, C-75/97, Recueil стр. I-3671, точка 23.

(74) Според информацията, предоставена от португалските власти при откриването на процедурата, с изключение на едно обучение от общ интерес - „*Sistema de Informação e Gestão Vitivinícola - 2000*“, което е струвало 367,12 EUR, всички организирани от ИЛВ обучения са били съфинансирани от Европейския социален фонд и следователно не са били финансирани от приходите от парафискалната такса. Поради тази причина тези обучения не са предмет на настоящата процедура по разследване.

(75) По отношение на единственото обучение, финансирано с приходи от таксата за популяризиране на виното, а именно обучението от общ интерес „*Sistema de Informação e Gestão Vitivinícola - 2000*“, Комисията констатира, че една нова информация би могла да промени квалификацията му като държавна помощ. Съгласно новата информация, която беше предоставена, това обучение е било изключително предназначено за служителите на регионалните отдели на Министерство на земеделието и на служителите на Регионалните лозарски комитети, които са компетентни държавни органи за контрол и проверка на автентичността и качеството на вината в съответните региони. От тази информация следва, че не става въпрос за мярка за помощ, предназначена за бенефициерите на услугите, предоставяни от ИЛВ, а за мярка за вътрешно обучение на държавната администрация.

(76) Следователно тази мярка за обучение не представлява държавна помощ съгласно член 107, параграф 1 от ДФЕС.

1.2.3. Услуги, свързани с осъществяването на промоционални кампании

(77) По отношение на осъществяването на кампании за популяризиране на вино и винарски продукти чрез Viniportugal, действително има икономическо предимство за икономически оператори от сектора, особено лозаро-винарския сектор в Португалия. Организацията на популяризирането на тези продукти е разход, който обикновено обременява бюджета на предприятието.

(78) Следователно Комисията заключава, че предоставянето на услуги, състоящи се в осъществяване на промоционални кампании, представлява селективно предимство посредством държавни средства за икономически оператори от лозаро-винарския сектор в Португалия.

1.3. *Ефект върху търговията и нарушаване на конкуренцията*

(79) С цел да се установи дали въпросните помощи попадат в приложното поле на член 107, параграф 1 от ДФЕС, трябва на последно място да се определи дали те могат да засегнат търговията между държавите-членки и дали нарушават или заплашват да нарушат конкуренцията чрез поставяне в по-благоприятно положение на определени предприятия или производства.

(80) Съдът констатира, че когато дадено предимство, осигурено от държава-членка, укрепва позицията на една категория предприятия спрямо други конкурентни предприятия във вътреобщностната търговия, последните следва да се считат засегнати от това предимство ([19]).

(81) Изглежда, че разглежданите мерки могат да засегнат търговията между държави-членки, доколкото те облагодетелстват националната продукция в ущърб на продукцията на други държави-членки. В действителност лозарският сектор е изключително отворен за конкуренцията на общностно ниво и следователно е много чувствителен към всякакви мерки в полза на производството на една или друга държава-членка.

(82) Фактът, че има търговски обмен между държави-членки в сектора на виното и винарските продукти, изглежда е доказан от наличието на обща организация на пазарите в този сектор.

(83) Следващата таблица показва като пример нивото на вътреобщностния търговски обмен на тези продукти от 1999 до 2004 г. ([20]).

	1 000 хл	
Година	Внос ЕС	Износ ЕС
1999 (ЕС-15)	35 595	40 921
2000 (ЕС-15)	—	—
2001 (ЕС-15)	32 699	35 558,4
2002 (ЕС-15)	31 810,3	35 002,9
2003 (ЕС-15)	33 024,7	35 343
2004 (ЕС-25)	35 513,3	38 696,4

(84) Следователно по отношение на финансирането на кампаниите за популяризиране и реклама на вино и лозаро-винарски продукти с част от приходите от така наречената такса за популяризиране на виното, Комисията потвърждава своята позиция относно наличието на държавна помощ за икономическите оператори в сектора на виното и лозаро-винарските продукти по смисъла на член 107, параграф 1 от ДФЕС.

1.4. *Заключения относно характера на „помощ“ по смисъла на член 107, параграф 1 от ДФЕС*

(85) Комисията счита, че мерките в полза на икономическите оператори в сектора на виното и лозаро-винарските продукти им осигуряват предимство, финансирано с държавни средства, което другите оператори не могат да ползват. Това предимство нарушава или заплашва да наруши конкуренцията, като облагодетелства определени предприятия и производства, щом като може да засегне търговията между държави-членки. Следователно Комисията заключава, че тези мерки попадат в обхвата на член 107, параграф 1 от ДФЕС.

2. **Законосъобразност на помощите за популяризиране и реклама**

(86) Португалските власти не са уведомили Комисията по смисъла на член 108, параграф 3 от ДФЕС за механизмите, с които е установена въпросната парафискална такса, нито за финансирането на акциите в полза на сектора на виното.

3. **Разследване на съвместимостта на помощите за популяризиране и реклама**

(87) Принципът на несъвместимост, посочен в член 107, параграф 1 от ДФЕС, обаче има изключения.

(88) По-специално член 107, параграф 3, буква в) от ДФЕС предвижда, че могат да се считат като съвместими с вътрешния пазар помощите, които имат за цел да улеснят развитието на някои икономически дейности или на някои икономически региони, доколкото тези помощи не засягат по неблагоприятен начин условията на търговия до степен, която противоречи на общия интерес.

(89) Според Съобщение на Комисията относно определянето на правила за оценка на незаконните държавни помощи, всяка неправомерна помощ по смисъла на член 1, буква е) от Регламент (ЕО) № 659/1999, трябва да се оценява съгласно правилата и основните насоки, които са в сила в момента на отпускането на помощта.

(90) Така съвместимостта на помощите, отпуснати преди 1 януари 2002 г., трябва да бъде проверена с оглед на Рамката за националните помощи за реклама на селскостопанските продукти и някои продукти, изброени в Приложение II към Договора за ЕИО ([21]), а за помощите, отпуснати след тази дата, с оглед на цитираните по-горе Основни насоки, приложими за държавните помощи за рекламата, без да се нарушават специалните правила за временно прилагане, установени в гореспоменатите Основни насоки.

(91) Рамката от 1987 г. и Основните насоки обаче по същество споделят едни и същи принципи. Те предвиждат отрицателни и положителни критерии, които трябва да бъдат спазвани от всички режими за национални помощи. Така че не следва да става въпрос за рекламни акции, които противоречат на член 28 от Договора (настоящият член 34 от ДФЕС) или на производното общностно право и те не трябва да бъдат насочени в зависимост от определени предприятия.

([19]) Решение на Съда от 17 септември 1980 г., дело 730/79, *Philip Morris*, Сборник стр. 2671, точка 11.

([20]) Няма данни за 2000 г.

([21]) ОВ C 302, 12.11.1987 г.

3.1. *Кампании за общо популяризиране в Португалия*

(92) Според информацията, изпратена от португалските власти, може да се заключи, че целите на тези мерки съчетават много положителни критерии, приети във визираните по-горе документи, тъй като те се вписват в целите за развитието на малките и средните предприятия и на някои региони, или дори в целите за разработване на висококачествени продукти и за здравословно хранене.

(93) Освен това португалските власти обясняват, че посланията, предадени чрез промоционалните и рекламните акции са от общ характер, състоят се главно в организация на изложения, участия в панаири, издаване на каталози и други носители, нямат за цел да разубеждават потребителите да купуват продукти на други държави-членки или да дискредитират въпросните продукти, и не са в полза на марка на конкретно предприятие или отделен производител.

(94) В решението за откриване на официална процедура по разследване (точка 108), Комисията е счела, че публичните помощи, изплатени за финансиране на промоционалните мерки в разглеждания случай до 1 януари 2002 г., са спазили критериите, установени в общностните разпоредби, приложими в тази област.

(95) Считано от 1 януари 2002 г. точка 8 от Основните насоки на Общността за държавните помощи за реклама на продуктите, изброени в приложение I към Договора за ЕО, и на някои продукти, които не фигурират в приложение I предвижда, че промоционалните акции, като популяризирането на научни знания, организирането на панаири и изложения, участието в тях и подобните на тях акции за връзки с обществеността, включително анкети и пазарни проучвания, не се считат като реклама. Държавните помощи относно това популяризиране в широк смисъл са предмет на точки 13 и 14 от Основните насоки на Общността за държавните помощи в селскостопанския сектор.

(96) Точка 13.2 от Основните насоки на Общността за държавните помощи в селскостопанския сектор предвижда, че помощи могат да бъдат отпускани за използване на експерти или услуги от този тип, включително технически проучвания, проучвания за осъществимост и проектиране, както и пазарни проучвания, когато тези дейности са свързани с развитието на качеството на селскостопанските продукти. Освен това в точка 14 се разрешава отпускането на помощи за предоставяне на техническа помощ в селскостопанския сектор. По-специално, разрешени са помощи за разпространяване на нови техники.

(97) Описаните по-горе помощи могат да бъдат причислени към една или друга от тези категории, тъй като в крайна сметка те имат за цел предоставяне на техническа помощ за съответното производство чрез осигуряване на подкрепа за качествените селскостопански продукти, както и общото разпространение на техните характеристики.

(98) В тези случаи са разрешени помощи, покриващи 100 % от разходите. Но за да се избегне отпускането на значителни суми на големи компании, общата сума на помощта, която може да бъде отпусната по тези две точки, не може да надвишава 100 000 EUR на бенефициер за срок от три години или, ако става въпрос за помощи, отпускани на предприятия, които влизат в категорията на малките и средни предприятия, съгласно дефиницията за тях, дадена от Комисията, 50 % от допустимите разходи, като се прилага най-високият размер. За целите на изчисляването на размера на помощта, получателят на услугата се приема за бенефициер.

(99) Португалските власти обясниха, че по отношение на общите акции с общ обхват, реалната полза от които е изцяло разпределена между всички участници в лозаро-винарската индустрия, нивото на помощта за отделния бенефициер следователно ще бъде под прага от 100 000 EUR за три години.

(100) В решението за откриване на официална процедура по разследване (точка 114), Комисията счита, че публичните помощи, изплатени за финансиране на промоционални акции в разглеждания случай след 1 януари 2002 г., изглежда отговарят на критериите, установени в общностните документи, приложими в тази област.

(101) Предвид информацията, предоставена от португалските власти през цялото време на разследването на този случай и при липсата на противоречащи мнения на трети страни след откриването на официалната процедура по разследване, Комисията потвърждава позицията, изразена при откриване на процедурата [22] относно съвместимостта с общностните разпоредби, приложими към кампаниите за общо популяризиране на вино, организирани от Viniportugal в Португалия.

— в това изразяване на позиция Комисията отбелязва специално уверенията, представени от страна на португалските власти относно: целите на мярката – развитие на малките и средните предприятия на някои региони, дори разработване на висококачествени продукти и здравословно хранене (точка 32 от Основните насоки за държавните помощи за реклама);

— същността на кампаниите: посланията, предадени чрез промоционалните и рекламните акции, са от общ характер, състоят се главно в организация на изложения, участия в панаири, издаване на каталози и други носители, нямат за цел да разубеждават потребителите да купуват продукти на други държави-членки или да омаловажават съответните продукти и не са в полза на марка на конкретно предприятие или на отделен производител.

[22] Вж точки 108 и 114 от решението за откриване на процедура по разследване.

— определянето на таван за подпомагането: мерките се финансират изцяло от парафискалните такси и финансовите усилия на професионалистите в тези кампании по дефиниция достигат 50 % от разходите им. Освен това, тъй като се касае за акции с общ обхват, реалната полза от които е изцяло разпределена между всички участници в лозаро-винарската индустрия, нивото на помощта за отделния бенефициер, ще бъде следователно под прага от 100 000 EUR за три години.

3.2. *Кампании за популяризиране и реклама на португалското вино на пазарите на други държави-членки и трети държави*

(102) По отношение на кампаниите за популяризиране и реклама на португалското вино на пазарите на други държави-членки и трети държави, осъществени от Viniportugal, по-специално след 1 януари 2002 г., Комисията изрази съмнения относно съвместимостта на тези кампании с разпоредбите на Основните насоки за държавните помощи за реклама.

(103) Съгласно точка 4.1 на основните насоки, приемливи са рекламните кампании, пряко или косвено организирани от държава-членка на пазара на други държави-членки с цел да запознаят потребителите с цяла една категория продукти на друга държава-членка. Все пак тези кампании трябва да предоставят обективна информация за характеристиките на съответните продукти и не трябва да включват субективни твърдения за качеството на продуктите, основаващи се единствено на техния произход.

(104) При откриването на процедурата обаче Комисията не разполагаше с достатъчно информация, за да може да стигне до заключение, че тези кампании, въпреки че отбелязват произхода на вината, предоставят само информация за обективните характеристики на съответните продукти и не съдържат субективни твърдения относно качеството на продуктите, основаващи се единствено на техния произход. Така че португалските власти бяха приканени да докажат, че евентуалното позоваване на произхода на продуктите наистина спазва тези условия.

(105) Комисията отчита уверенията, представени от страна на португалските власти по отношение на i) общия характер на промоционалните кампании на Viniportugal (вж по-горе съображение 37); ii) факта, че дейностите по насърчаване и рекламните дейности на Viniportugal в Португалия и на територията на други държави-членки и трети държави не касаят специфични браншове и нямат за цел популяризиране на определени предприятия или отделни производители (вж по-горе съображение 37); iii) факта, че кампаниите не целят омаловажаването на лозаро-винарските продукти на други държави-членки, че те не би следвало да разубеждават потребителите да купуват лозаро-винарски продукти, произхождащи от други държави-членки и че те са в съответствие с приложимото общностно законодателство (а именно законодателството свързано с етикетирането, представянето и рекламата на хранителни продукти) (вж по-горе съображение 38); iv) факта, че тези дейности целят запознаването на потребителите от други държави-членки с португалските вина, улеснявайки по този начин развитието на дейностите на португалския винарски сектор по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от ДФЕС (вж по-горе съображение 39); и накрая, v) факта, че кампаниите на Viniportugal извън Португалия целят да направят публично достояние основните характеристики на португалското вино, приканвайки консуматорите в други държави-членки и трети държави да опитат тези продукти, с които те не са запознати, и че те не съдържат никакво субективно твърдение относно качеството на продуктите, основаващо се единствено на техния произход (вж по-горе съображение 40).

(106) На базата на допълнителната информация, предоставена от португалските власти, и при липсата на противоречащи мнения на трети страни след откриването на формалната разследваща процедура, Комисията е в състояние да заключи, че съмненията, изразени при откриването на процедурата, относно субективния характер на кампаниите за популяризиране и реклама, организирани на пазарите на държави-членки и трети държави, са разсеяни.

(107) С оглед на изложените доводи Комисията счита, че помощта за общото популяризиране на виното в Португалия, както и помощта за популяризирането и рекламата на португалско вино на пазарите на други държави-членки и трети държави, е съвместима с положителните и отрицателните критерии, установени в Основните насоки за държавните помощи за реклама.

4. **Финансиране на помощите**

(108) По отношение на държавните помощи, финансирани чрез парафискална такса, финансираните с помощите акции както и финансирането на самите помощи трябва да бъдат проучени от Комисията. В действителност евентуалната несъвместимост на финансирането на държавна помощ с общия пазар би направила несъвместими и самите помощи, дори и когато отпускането на помощта е в съответствие с приложимите правила за конкуренцията.

(109) Според постоянната съдебна практика таксите не попадат в приложното поле на разпоредбите на ДФЕС относно държавните помощи, освен ако те не представляват начин на финансиране на мярка за помощ, така че те да бъдат част от мярката ([23]). С оглед на възможността такса или част от такса да се разглеждат като неразделна част от мярка за помощ, непременно трябва да има задължителна връзка между предназначението на таксата и това на помощта, съгласно релевантното национално законодателство ([24]), в смисъл, че приходите от таксата задължително се насочват за финансиране на помощта. Ако

([23]) Решение от 13 януари 2005 г., *Streekgewest*, C 174/02, Сборник стр. I 85, точка 25.

([24]) Решения от 13 януари 200 г., *Streekgewest*, цитирано, точка 26, и от 27 октомври 2005 г., *Nazairdis SAS*, обединени дела C-266/04 - C-270/04, C-276/04, и C-321/04 - C-325/04, Сборник р. I-9481, точки 46—49.

такава връзка съществува, приходите от таксата влияят пряко върху размера на помощта ([25]) и следователно върху оценката на съвместимостта на тази помощ с вътрешния пазар ([26]).

(110) Следователно е уместно да се разгледа дали таксата за популяризиране на виното отговаря на посочените по-горе условия.

4.1. *Таксата за популяризиране на виното като неразделна част от помощите за популяризиране*

(111) На първо място следва да се разгледа дали приходите от таксата са непременно предназначени за финансиране на помощта. В този контекст следва да се отбележи, че както *Decreto-Lei 137/95*, така и *Decreto-Lei 119/97*, чиято дерогация е той, определят, че „процент от приходите от таксата за популяризиране, който се определя всяка година от министъра на земеделието, който обаче никога не е по-малко от 25 %, ще бъде предназначен за акциите за общо популяризиране на виното и винарските продукти“ (член 11, параграф 2 от *Decreto-Lei 119/97*). В този смисъл една част от приходите от таксата, съгласно съответното национално законодателство, е задължително предназначена за финансирането на мерки за насърчаване, които са предмет на помощта.

(112) Освен това член 1, параграф 1 от *Decreto-Lei 119/97*, който определя рамката за прилагане на таксата, постановява, че „вината и лозаро-винарските продукти […] подлежат на облагане с такса за популяризиране, която представлява равностойността на услугите, предоставени от ИЛВ във връзка с общо популяризиране и общата координация на сектора“. На второ място трябва да се разгледа дали приходите от таксата влияят директно върху размера на помощта. В този контекст следва да се отбележи, че таксата за популяризиране е единственият източник за финансиране на помощите за популяризиране и реклама, които са предмет на настоящото проучване, така че намаляването на приходите от таксата предполага намаляване на средствата за финансиране на мерките за популяризиране.

(113) Следователно Комисията счита, че в разглеждания случай приходите от таксата са задължително предназначени за финансирането на помощта и че приходите от таксата влияят директно върху размера на помощта. В крайна сметка следва да се заключи, съгласно практиката на Съда на ЕС, че съществува връзка на задължително предназначение между таксата и помощта по силата на приложимото национално законодателство и че таксата за популяризиране на виното е неразделна част от разглежданата мярка за помощ. Следователно финансирането на акциите с таксата трябва също да бъде разгледано от Комисията.

([25]) Решения от 15 юни 2006 г., *Air Liquide*, обединени дела C-393/04 и C 41/05, Сборник стр. I-5293, точка 46, и от 13 януари 2005 г., *Streekgewest*, цит. док., точка 28.

([26]) Решение от 25 юни 1970 г., *Франция/Комисия*, 47/69, Сборник стр. 487, точки 17, 20 и 21.

4.2. *Облагане с таксата на продуктите за износ*

(114) Както бе посочено по-горе в съображение 9, с таксата се облагат както португалските продукти, предназначени за консумация в Португалия, така и продуктите за износ.

(115) Въпреки това в решението за откриване на официална процедура по разследване (точка 143) Комисията твърди, че изглежда няма дискриминация между предназначените за националния пазар национални продукти и предназначените за износ при осъществяването на кампании за популяризиране и реклама извън португалската територия.

(116) По отношение на въпроса в каква степен продуктите, предназначени за износ, се ползват в същата степен от мерките за общо популяризиране в Португалия, предвид информацията, предоставена от португалските власти през цялото време на разследването на този случай, и при липсата на мнения на трети лица в обратен смисъл след откриването на официалната процедура по разследване, Комисията е в състояние да заключи, че последната категория продукти се ползва в голяма степен от всички предимства, произтичащи от таксата, а от друга страна се ползва значително от промоционалните дейности на територията на други държави-членки и трети държави.

4.3. *Облагане на вносните продукти с таксата*

(117) Съгласно практиката на Съда на ЕС ([27]) Комисията обикновено приема, че финансирането на помощ посредством задължителни такси може да окаже влияние върху помощта, като има защитен ефект, който се простира отвъд самата помощ. Въпросната такса наистина представлява задължителен налог. Също според практиката на съда Комисията счита, че помощ за националните производители може да бъде финансирана с парафискални такси, които се прилагат и върху вноса на същия продукт от производители в други държави-членки, само доколкото има гаранции, че те могат да ползват всичките тези предимства по същия начин като националните производители.

(118) Така при откриването на официална процедура по разследване Комисията отбеляза, че доколкото е трябвало да се плати таксата и за продуктите, произхождащи от други държави-членки, португалските власти трябва да докажат и че не е имало никаква дискриминация между националните продукти и тези от внос, и че следователно продуктите, произхождащи от други държави-членки, за които също е трябвало да се плати таксата, са ползвали *като националните продукти, по същия начин и в еднаква степен*всички предимства произтичащи от нея ([28]).

(119) Вече бе установено, че кампаниите за популяризиране и реклама на вино и лозаро-винарски продукти, осъществени от Viniportugal, са финансирани с част от постъпленията от таксата за популяризиране на вино.

([27]) Решение на Съда от 25 юни 1970 г., Франция/Комисия, 47/69, Recueil 1970 г., стр. 487.

([28]) Вж точка 135 от решението за откриване на официална процедура по разследване (C(2004) 4522, от 1 декември 2004 г.).

(120) В своето становище и в допълнителната информация, португалските власти гарантират, че приносът на постъпленията от събраната такса върху продуктите от внос се ограничава до финансирането само на една част от разходите за акциите за общо популяризиране, които Viniportugal е организирал в Португалия. Те твърдят, че промоционалните и рекламни кампании, осъществени на пазарите на други държави-членки и трети държави в подкрепа на португалското вино и лозаро-винарски продукти, са финансирани изключително с постъпленията от събраната такса за националните продукти.

(121) Информацията, предоставена от португалските власти, доказва, че кампаниите за общо популяризиране в Португалия носят съразмерна полза на вносните продукти. Действително, както е описано по-горе в съображения 16—17, главната цел на рекламните кампании на национално ниво е да привлекат младите пълнолетни потребители от двата пола към здравословна консумация на вино като алтернатива на бирата и другите алкохолни напитки. Португалските власти представиха и рекламни извадки от кампаниите за популяризиране, целящи да насърчат консумацията на вино, и по принцип вносните продукти се възползват в същата степен от посочените мерки.

(122) Предоставената информация обаче не е достатъчна, за да се докаже, че постъпленията от събраната такса за вносните продукти не са допринесли за финансирането на кампаниите за насърчаване и рекламните кампании, осъществени на пазарите на държави-членки и трети държави, които за сметка на това носят полза изключително за португалското вино. По-специално, според представените от португалските власти данни през периода от 1998 до 2005 г. средно постъпленията от събраната такса за вносните продукти е била 1 293 169 EUR, докато през същия този период Viniportugal е заделял средно годишно 525 698 EUR за акции за общо популяризиране в Португалия (вж по-горе съображения 36 и 38).

(123) Освен това, дори и националното законодателство да предвижда задължението да се задели процент, който никога не е по-нисък от 25 %, от приходите от таксата за акции за общо популяризиране на виното и лозаро-винарските продукти, не съществува отделно счетоводство за тези две части на прихдите от таксата. Португалските власти можаха да представят само приблизителни оценки на частта от приходите от събраната такса за вносните продукти, предназначена за общо популяризиране.

(124) Но като се има предвид съдебната практика, цитирана по-горе в събажение 116, поради това, че финансираните с таксата мерки представляват държавна помощ по смисъла на член 107 от ДФЕС, както и поради факта, че таксата приема дискриминационен характер, против разпоредбите на член 110 от ДФЕС, доколкото за продуките, произхождащи от други-държави членки, също трябва да се плати такса, без обаче тези продукти да ползват всички предимства произтичащи от нея, Комисията счита, че приходите, получени от облагането с таксата на внасяните от други държави-членки продукти, с оглед финансирането на осъщетвяваните от Viniportugal акции за насърчаване на пазарите на други държави-членки и трети държави, представляват несъвместимо финансиране на помощта от гледна точка на правилата за свободното движение на стоките, и следователно така финансираните държавни помощи са в същата степен несъвместими с договора.

(125) Комисията може основателно да заключи въз основа на предоставените от португалските власти сведения и уверения (вж. съображение 104 от настоящото решение), че производителите и търговците от други държави-членки са се възползвали в същата степен като португалските производители от мерките за помощ за общо популяризиране, осъществени в Португалия.

(126) В замяна на това португалските власти не оспорват, че производителите и търговците от други държави-членки не могат да се възползват от мерките за помощ за популяризиране и реклама извън страната, осъществявани изключително в подкрепа на португалските вина.

(127) Действително съгласно постоянната практика на Съда, когато приходите от облагането на националните и вносните продукти въз основа на идентични критерии са предназначени за финансиране на дейности, които носят полза специално за обложените национални продукти, може а се получи така, че таксата, събирана по едни и същи критерии, представява все пак една дискриминационна такса, доколкото тежестта ѝ върху националните продукти се неутрализира от предимствата, за чието финансиране тя служи, докато тази върху вносните продукти представлява нетен разход ([29]).

(128) Следователно в разглеждания случай не може да се изключи, че е имало дискриминация по отношение на вносните продукти. И обратното, от предоставената от португалските власти информация следва, че вносните продукти са били облагани с таксата в същата степен като националните продукти, но не са ползвали предимствата, финансирани от нея, в същата степен като националните продукти. Както бе посочено по-горе в съображение 122, съгласно цифровите данни, предоставени от португалските власти, през периода 1998—2005 г. средните приходи от събирането на таксата върху вносните продукти са били 1 293 169 EUR, докато за същия период Viniportugal е заделял средногодишно 525 698 EUR за акции за общо популяризиране в Португалия. Не съществува отделно счетоводство, което да може да удостовери, че приходите от таксата, получени от вносните продукти, са изключително предназначени за общо популяризиране в Португалия. Следователно парафискалните такси и приходите от тях са в нарушение на член 110 от ДФЕС.

([29]) Решения на Съда от 23 април 2002 г., *Nygard*, C-234/99, Сборник стр. I-3657, точка 22; от 17 септември 1997 г., *Fricarnes SA*, C-28/96, Сборник стр. I-4939, точка 23; от 21 май 1980 г., *Комисия/Италия*, 73/79, Сборник стр. 1533, точка 15, и от 11 март 1992 г., *Compagnie commerciale de l'Ouest e.a.*, C-78/90 до C-83/90, Сборник стр. I-1847, точка 26.

(129) Въз основа на информацията, която ѝ беше предоставена след откриването на официална процедура по разследване, Комисията не е в състояние да заключи, че помощите за популяризиране на португалското вино и лозаро-винарски продукти на пазарите на други държави-членки и трети държави не са били финансирани, дори и частично, с приходи от таксата за популяризиране на виното върху вносните продукти. В действителност не е работа на Комисията да разглежда служебно каква информация е можело да ѝ бъде представена, но Комисията трябва, от една страна, да търси всички необходими гледни точки, а от друга страна, да се основава на информацията, с която разполага в момента на приемане на решението ([30]). Следователно Комисията счита и заключава, че финансирането на тези мерки за помощ трябва да се приема като несъвместимо с вътрешния пазар.

(130) В заключение, доколкото финансирането на държавна помощ се приема като несъвместимо с приложимите правила на договора, така финансираната помощ трябва също да се разглежда от Комисията като несъвместима за времето, през което е съществувало неправомерното финансиране, защото правомерността на финансирането на държавната помощ е необходимо условие за деклариране на нейната съвместимост ([31]).

V. **ЗАКЛЮЧЕНИЯ**

(131) Комисията изразява съжалението си, че Португалия е приложила горепосочените мерки в нарушение на член 108, параграф 3 от ДФЕС.

(132) Комисията стигна до следните заключения:

— Португалия е извършила неправомерно финансиране на кампаниите за общо популяризиране на виното посредством такса върху националните и вносните продукти от други държави-членки в нарушение на член 108, параграф 3 от ДФЕС;

— единствената акция, свързана с обучението, финансирана с приходите от парафискалната такса, не представлява помощ;

— помощите за популяризиране и реклама на вино и лозаро-винарски продукти, осъществявани на територията на Португалия, могат да бъдат обявени за съвместими с вътрешния пазар;

— помощите за популяризиране и реклама на вино и лозаро-винарски продукти с португалски произход на територията на други държави-членки и трети държави, финансирани чрез такса върху производството на вино и лозаро-винарски продукти, с която се облагат и продуктите, произхождащи от други държави-членки, отговарят на общностните разпоредби, приложими за горепосочените бенефициери. Комисията обаче констатира също и наличието на нарушение на член 110 от ДФЕС по отношение на финансирането на помощите. Поради тази причина Комисията не може да обяви въпросния режим за съвместим, тъй като той създава дискриминация между вносните и националните продукти.

(133) Настоящото решение се ограничава до проучване на прилагането на парафискалната такса от момента на влизането ѝ в сила до 31 декември 2006 г., датата на която влизат в сила новите Основни насоки на Общността относно държавните помощи в сектор селско и горско стопанство 2007—2013 г., без това да засяга позицията, която Комисията ще вземе по отношение на прилагането на таксата след посочената дата.

(134) Комисията счита за уместно в разглеждания случай да приеме условно решение, като използва възможността, предвидена в член 7, параграф 4 от Регламент (ЕО) № 659/1999 съгласно който Комисията може да придружи своето положително решение с условия, позволяващи ѝ да признае съвместимостта с общия пазар, както и със задължения, позволяващи ѝ да контролира спазването на решението.

(135) С цел да коригира нарушението на член 110 и по този начин да премахне дискриминацията от по-задна дата, Португалия трябва да възстанови частта от таксата, събрана за продукти, произхождащи от други държави-членки, в срока и при условията, определени от Комисията. Коригирането на това нарушение ще направи въпросните помощи съвместими с член 107 от ДФЕС.

(136) Комисията определя условията, които трябва да бъдат спазени при горепосоченото изплащане. Така Португалия трябва да възстанови на задължените с тази такса лица частта от таксата, събрана за продуктите, произхождащи от други държави-членки, от датата на въвеждане на таксата до 31 декември 2006 г., като изцяло бъдат спазени следните условия:

— ако могат да представят доказателство, че таксата за популяризиране е била наложена върху вносните продукти, задължените с тази такса лица могат да изискат да им бъде възстановена пропорционална част от приходите от таксата, предназначена за финансиране на промоционални услуги, които са в полза изключително на националните продукти, в срок, установен съгласно националното право, който обаче в никакъв случай не може да бъде по-малък от шест месеца, считано от уведомлението за настоящото решение;

([30]) Решение на Първоинстанционния съд от 9 септември 2009 г., Holland Malt/Комисия, T-369/06, (непубликувано още в Сборника, точка 195 и следващи).

([31]) Решения на Съда от 21 октомври 2003 г., van Calster, C-261/01 и C-262/01, Сборник стр. I-12249, параграф 48 и от 21 май 1980 г., Комисия /Италия, 73/79, Сборник стр. 1533, точка 11.

— Португалия ще установи степента на евентуалната дискриминация, на която са подложени вносните продукти. За тази цел Португалия ще провери за референтния период паричната равностойност между общо събраните суми от разглежданата такса за националните продукти и предимствата, от които се ползват изключително тези продукти;

— възстановяването трябва да стане в срок от максимум шест месеца, считано от датата на подаване на молбата;

— възстановените суми следва да бъдат актуализирани, като се вземат предвид лихвите, считано от датата на събирането на тези суми до датата на тяхното действително възстановяване. Лихвите се изчисляват на базата на референтния лихвен процент на Комисията, предвиден по метода на определяне на референтите и сконтовите лихвени проценти ([32]);

— португалските власти трябва да приемат всякакви разумни доказателства от страна на задължените лица, които доказват частта от платената такса върху продукти, произхождащи от други държави-членки;

— правото на възстановяване не може да бъде предмет на други условия, по-специално условието таксата да не е била прехвърляна;

— когато задълженото лице още не е платило таксата, португалските власти категорично трябва да откажат плащането ѝ, включително и на свързаните с нея евентуални лихви за забава;

— при поискване от страна на Комисията, Португалия се задължава да представи пълен отчет, доказващ правилното изпълнение на мярката за възстановяване;

— ако в друга държава-членка е била наложена такса върху същите продукти, които са били облагани в Португалия с такса за популяризиране на виното, португалските власти поемат задължението да върнат на задължените лица частта от таксата върху продуктите, произхождащи от тази друга държава-членка;

— Португалия се ангажира да сведе настоящото решение до знанието на всички потенциално задължени с тази такса лица.

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Единствено акцията за обучение, финансирана с приходите от парафискалната такса, възлизаща на 367,12 EUR, не представлява помощ.

([32]) Съобщение на Комисията относно метода на определяне на референтните и сконтовите лихвени проценти (ОВ C 273, 9.9.1997 г., стр. 3).

Член 2

Държавните помощи за общо популяризиране на виното и лозаро-винарските продукти на португалска територия, неправомерно приведени в изпълнение от Португалия в нарушение на член 108, параграф 3 от ДФЕС чрез парафискална такса, установена с Наредба-закон 137/95 от 14 юни 1995 г., представляват държавни помощи, съвместими с общия пазар съгласно член 107, параграф 3, буква в) от ДФЕС, по отношение на периода от влизането ѝ в сила до 31 декември 2006 г.

Член 3

1. Държавните помощи за популяризиране и реклама на вино и лозаро-винарски продукти с португалски произход на територията на други държави-членки и трети държави, неправомерно приведени в изпълнение от Португалия в нарушение на член 108, параграф 3 от ДФЕС чрез парафискална такса, установена с Наредба-закон 137/95 от 14 юни 1995 г., представляват, без да се засяга прилагането на член 2, държавни помощи, съвместими с вътрешния пазар съгласно член 107, параграф 3, буква в) от ДФЕС, по отношение на периода от влизането ѝ в сила до 31 декември 2006 г., при условие че Португалия спази условията, посочени в параграф 2 на настоящия член.

2. Португалия възстановява на задължените с таксата лица частта от таксата, събрана за продуктите, произхождащи от други държави-членки, за периода от датата на въвеждане на таксата до 31 декември 2006 г., като изцяло бъдат спазени следните условия:

— ако могат да представят доказателство, че таксата за популяризиране е била наложена върху вносните пр одукти, задължените с тази такса лица могат да изискат да им бъде възстановена пропорционална част от приходите от таксата, предназначена за финансиране на промоционални услуги, които са в полза изключително на националните продукти, в срок, установен съгласно националното право, който обаче в никакъв случай не може да бъде по-малък от шест месеца, считано от уведомлението за настоящото решение;

— Португалия установява степента на евентуалната дискриминация, на която са подложени вносните продукти. За тази цел Португалия проверява за референтния период паричната равностойност между общо събраните суми от разглежданата такса за националните продукти и предимствата, които тези продукти ползват изключително;

— възстановяването се извършва в срок от максимум шест месеца, считано от датата на подаването на молбата;

— възстановените суми се актуализират, като се вземат предвид лихвите, считано от датата на събирането на тези суми до датата на тяхното действително възстановяване. Лихвите се изчисляват на базата на референтния лихвен процент на Комисията, предвиден по метода на определяне на референтите и сконтовите лихвени проценти ([33]);

([33]) Вж. бележка под линия 32.

— португалските власти приемат всякакви разумни доказателства от страна на задължените лица, които доказват частта от платената такса върху продукти, произхождащи от други държави-членки;

— правото на възстановяване не може да бъде предмет на други условия, по-специално условието таксата да не е била прехвърляна;

— когато задълженото лице още не е платило таксата, португалските власти категорично отказват плащането ѝ, включително и на свързаните с нея евентуални лихви за забава;

— при поискване от страна на Комисията, Португалия се задължава да представи пълен отчет, доказващ правилното изпълнение на мярката за възстановяване;

— ако в друга държава-членка е била наложена такса върху същите продукти, които са били облагани в Португалия с такса за популяризиране на виното, португалските власти поемат задължението да върнат на задължените лица частта от таксата върху продуктите, произхождащи от тази друга държава-членка;

— Португалия се ангажира да сведе настоящото решение до знанието на всички потенциално задължени с тази такса лица.

Член 4

Португалия информира Комисията в срок от два месеца от датата на уведомлението за настоящото решение за предприетите мерки за неговото изпълнение.

Член 5

Адресат на настоящото решение е Португалската република.

Съставено в Брюксел на 20 юли 2010 година.

За Комисията

Dacian CIOLOȘ

Член на Комисията